

Samenwerkend Toezicht Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nota van Bevindingen Zwolle Aanpak Bijzondere Doelgroepen

Toezichtonderzoek op casusniveau naar de verantwoorde zorg
en ondersteuning van gezinnen met geringe sociale redzaamheid

Utrecht, september 2014

Samenwerkend Toezicht Jeugdzaken is een samenwerking van:

Inspectie voor de Gezondheidszorg

Inspectie van het Onderwijs

Inspectie Jeugdzorg

Inspectie Veiligheid en Justitie

Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Voorwoord

Gemeenten staan vanaf 2015 voor de belangrijke opgave om, samen met andere betrokken organisaties, voor gezinnen met complexe problematiek de zorg en ondersteuning die nodig is te regelen. Het gaat om gezinnen waarin sprake is van langdurige werkloosheid, schulden, huisvestingsproblemen, (geestes)ziekte, verslaving, verstandelijke beperking, opvoedproblemen en huiselijk geweld, in wisselende combinaties en in wisselende intensiteit.

Deze problemen leiden tot grote risico's voor de gezonde en veilige ontwikkeling van de kinderen in die gezinnen, zeker als deze kinderen extra kwetsbaar zijn vanwege een lichte verstandelijke handicap en/of gedragsproblematiek. De dubbele kwetsbaarheid van deze kinderen geeft Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) aanleiding om, zeker in deze periode van transitie en transformatie, haar toezicht te blijven richten op de groep gezinnen met – chronische – complexe problematiek (gezinnen met geringe sociale redzaamheid).

egen deze achtergrond heeft STJ van het najaar 2013 tot en met het voorjaar 2014 in Zwolle toezichtonderzoek gedaan naar de vraag of er in de praktijk verantwoorde zorg en ondersteuning voor deze gezinnen tot stand komt. Hetzelfde onderzoek heeft STJ in Delft, Lelystad en Maastricht uitgevoerd.

Deze nota geeft de gemeente en betrokken organisaties handvatten om de bestaande dan wel, in het licht van de veranderingen die met de decentralisatie van de jeugdzorg gepaard gaan, toekomstige aanpak van deze groep gezinnen met chronische complexe problematiek te verbeteren.

Namens STJ bedank ik iedereen die heeft meegewerkt aan het toezichtonderzoek. Allen die in Zwolle samenwerken in de moeilijke maar, voor de kinderen, zo belangrijke zorg en ondersteuning van gezinnen met geringe sociale redzaamheid, wens ik daarbij veel succes.

Hoogachtend,
namens de samenwerkende jeugdinspecties,

J.K. van Wijngaarden, arts
hoofdinspecteur
Inspectie voor de Gezondheidszorg

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding	5
1.1 Gezinnen met geringe sociale redzaamheid	5
1.2 Bijzondere doelgroepen	5
1.3 Toezichtonderzoek STJ	5
1.4 Leeswijzer	7
1.5 Verantwoording en vervolg	7
2 Typering van de aanpak Bijzondere Doelgroepen	8
2.1 Gezinnen in de aanpak	8
2.2 Aanmelding	8
2.3 Doel van de aanpak	8
2.4 Regie	8
2.5 Betrokken partijen	9
2.6 Werkwijze binnen de aanpak	9
3 Wat gaat goed?	10
3.1 Gezin betrokken bij aanpak problematiek	10
3.2 Outreachende en actiegerichte aanpak	11
3.3 Maatwerk	12
4 Wat kan beter?	14
4.1 De regiegroep maakt geen probleemanalyse	14
4.2 Geen sprake van 1G1P1R	15
4.3 Beperkte aandacht voor het sociale netwerk	16
4.4 Geen doorzettingsmacht, geen opschaling bij stagnatie	17
4.5 Geen lerende aanpak, geen evaluatie	18
5 Algemene conclusie en aanbevelingen	19
5.1 Algemene conclusie	19
5.2 Aanbevelingen	19
6 Impressie leerbijeenkomst 3 juni 2014	21
6.1 Op hoofdlijnen eensgezindheid over 'wat gaat er goed, wat kan er beter'	21
6.2 Maar ook visieverschillen	21
6.3 Vervolg	22
Bijlage 1: Beoordeling indicatoren toetsingskader zorg en ondersteuning GGSR	23

1 Inleiding

Deze nota van bevindingen bevat de uitkomsten van het STJ¹-onderzoek naar hoe de zorg en ondersteuning voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid (GGR) in de gemeente Zwolle vanuit de aanpak Bijzondere Doelgroepen in de praktijk uitpakt.

Dit onderzoek naar de praktijk van zorg en ondersteuning aan GGR maakt deel uit van een groter geheel. In een eerdere fase heeft STJ bij 21 gemeenten het toezichtonderzoek afgerond naar de borging van verantwoorde zorg en ondersteuning aan gezinnen met geringe sociale redzaamheid op beleidsniveau. Op basis van de resultaten op beleidsniveau heeft STJ vier gemeenten (Delft, Lelystad, Maastricht en Zwolle) geselecteerd met veelbelovende aanpakken voor GGR. Deze aanpakken zijn in de praktijk onderzocht.

Alle informatie over dit onderzoek en de resultaten van het toezichtonderzoek op beleidsniveau staan op www.toezichtggr.nl

1.1 Gezinnen met geringe sociale redzaamheid

Gezinnen met geringe sociale redzaamheid (GGR) zijn zelf niet goed in staat om adequate hulp te organiseren voor de problemen waarmee ze worden geconfronteerd. Het gaat om een combinatie van problemen met een complex en hardnekkig karakter, zoals werkloosheid, schulden, (geestes) ziekte en/of verslaving en/of verstandelijke beperking, huisvesting- en opvoedproblemen en huiselijk geweld. Deze gezinnen kennen vaak een historie van hulpverleningstrajecten die niet tot het gewenste resultaat hebben geleid of zijn vastgelopen. Kinderen die in deze gezinnen opgroeien, lopen risico's ten aanzien van een gezonde en veilige ontwikkeling.

1.2 Bijzondere doelgroepen

De gemeente Zwolle zet de aanpak Bijzondere Doelgroepen in voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid in de gemeente. De gemeente heeft vier bijzondere doelgroepen gedefinieerd:

- Ex-gedetineerden;
- Antilliaanse inwoners die kampen met multiproblematiek;
- Vervuilde huishoudens;
- Multiprobleemgezinnen.

Het team Bijzondere Doelgroepen is een gemeentelijk team en bestaat in totaal uit vier adviseurs. STJ heeft Bijzondere Doelgroepen onderzocht voor zover het de aanpak van multiprobleemgezinnen betreft.

Naast de aanpak Bijzondere Doelgroepen heeft de gemeente nog een aanpak voor deze doelgroep, te weten Bemoeizorg Jeugd. Over Bemoeizorg Jeugd verschijnt eveneens een nota van bevindingen.

1.3 Toezichtonderzoek STJ

Het onderzoek naar de praktijk van zorg en ondersteuning vanuit de aanpak Bijzondere Doelgroepen heeft als volgt plaatsgevonden. Allereerst heeft STJ een selectie gemaakt van drie gezinnen die aan de STJ-definitie van GGR voldoen en waarvan de aanpak Bijzondere

¹ Binnen Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) is al het rijkstoezicht georganiseerd dat betrekking heeft op (de zorg voor) jongeren en dat gezamenlijk wordt uitgevoerd. In het toezicht op de verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid richt STJ zich op de problemen van en door jongeren en hun ouders. De vijf inspecties die participeren in STJ zijn: de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie Veiligheid en Justitie en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voor meer informatie over STJ zie www.jeugdinspecties.nl.

Doelgroepen recentelijk was afgesloten. Vervolgens hebben STJ-inspecteurs gesproken met het gezin, de betrokken adviseur Bijzondere Doelgroepen en drie professionals die bij de aanpak betrokken waren. Ook is het gezinsplan geanalyseerd.

Leidraad bij het onderzoek is het toetsingskader dat STJ heeft ontwikkeld voor de zorg en ondersteuning aan GGSR (zie figuur 1). Aan de basis van het toetsingskader liggen de eisen die de nieuwe Jeugdwet stelt voor de zorg aan en ondersteuning van gezinnen met complexe problematiek. Waaronder het werken vanuit het principe één gezin, één plan, één regisseur², het ondersteunen van de eigen kracht en het betrekken van het sociale netwerk van deze gezinnen. Op basis van het toetsingskader heeft de analyse plaatsgevonden van alle informatie die met het onderzoek rondom de drie gezinnen is opgehaald. Op die manier is de aanpak op alle indicatoren van het toetsingskader getoetst. Op basis van deze toetsing heeft STJ bepaald wat de belangrijkste thema's zijn om over te rapporteren aan de gemeente Zwolle en haar netwerkpartners. Die thema's zijn opgenomen in hoofdstuk 3 en 4 van deze nota.

Figuur 1 Toetsingskader zorg en ondersteuning aan GGSR op casusniveau

De criteria op casusniveau geven aan wanneer de zorg en ondersteuning voldoende is en gaan over de wijze waarop binnen de aanpak de zorg en ondersteuning aan gezinnen met geringe sociale redzaamheid wordt gevoerd.	
Thema	Criteria casusniveau
Toeleiding	- De aanpak is op tijd in gang gezet
Gezin centraal	- Het gezin is bij elke stap van de aanpak betrokken - De eigen kracht van het gezin wordt benut - Het sociale netwerk van het gezin wordt benut
De aanpak	- De aanpak is samenhangend - De aanpak is vasthoudend
Samenwerking	- Eén regisseur - Benodigde partijen* werken mee aan aanpak - Toereikende informatie
Continue	- De duur van de aanpak is toereikend - De aanpak is flexibel - De aanpak krijgt indien nodig een vervolg

* Denk aan schuldhulpverlening, bewindvoering, sociale zaken gemeente, maatschappelijk werk, (j-)GGZ, instellingen voor gezinsvoogdij & jeugdreclassering (bureau jeugdzorg en landelijk werkende instellingen), AMK, thuiszorg en -begeleiding, politie, gehandicaptenzorg, MEE, jeugd- en opvoedhulporganisaties, jeugdgezondheidszorg, woningbouw, onderwijs, arbeidsintegratie gemeente, huisarts, reclassering, voedselbank, CJG, UWV, leerplicht, jongerenwerk, enz.

² Bij de aanpak Bijzondere Doelgroepen geldt de adviseur Bijzondere Doelgroepen als de regisseur.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beknopte beschrijving van de aanpak Bijzondere Doelgroepen. In deze nota gaat STJ in op een aantal thema's, om daarmee maatwerk te bieden en recht te doen aan de onderzochte aanpak. Er is een aantal thema's geselecteerd waarvan STJ vindt dat de aanpak Bijzondere Doelgroepen heel positief werkt. De bevindingen van STJ over deze thema's zijn opgenomen in hoofdstuk 3: 'Wat gaat goed?'. In hoofdstuk 4: 'Wat kan beter?' zijn de bevindingen opgenomen over de thema's waarvoor STJ het belangrijk vindt dat de gemeente Zwolle met haar netwerkpartners verbeteringen doorvoert. Waar relevant is in deze hoofdstukken ook een relatie gelegd tussen de bevindingen van STJ op beleidsniveau (Uitkomsten Toezichtonderzoek Zwolle, oktober 2013) en de bevindingen van STJ in de praktijk. Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 bevatten per thema een korte conclusie. Hoofdstuk 5 geeft vervolgens de algemene conclusie en aanbevelingen weer. Op 3 juni 2014 heeft een leerbijeenkomst plaatsgevonden in Zwolle, waar de bevindingen van STJ zijn gepresenteerd over de aanpakken Bemoeizorg Jeugd en Bijzondere Doelgroepen. Hiernaast is tijdens deze bijeenkomst nagedacht over de wijze waarop verbeteringen kunnen worden gerealiseerd. Een impressie van de leerbijeenkomst voor wat betreft Bijzondere Doelgroepen zijn opgenomen in hoofdstuk 6. In de bijlage is per indicator beknopt weergegeven of de aanpak aan de indicatoren van het toetsingskader voldoet. De indicatoren die in de bijlage zijn uitgelicht met een kleur (groen of rood) vormen de centrale thema's van hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4.

In de nota heeft STJ teksten uit de interviews gebruikt ter illustratie van de bevindingen.

Waar nodig zijn deze aangepast om de herleidbaarheid naar personen te vermijden. Het betreft dus geen letterlijke citaten.

1.5 Verantwoording en vervolg

STJ realiseert zich dat deze rapportage de stand van zaken in 2013 weergeeft, een jaar waarin het denken over het sociale domein binnen de gemeenten in volle gang was. De gemeente Zwolle was tijdens het STJ-toezichtonderzoek volop bezig om de integrale zorg en ondersteuning aan kinderen en hun ouders verder vorm te geven binnen sociale wijkteams. Bij deze wijkteams kunnen inwoners van Zwolle terecht met vragen over werk en inkomen, schulden, opvoed- en opgroevragen, dagbesteding, hulp in huis of bijvoorbeeld voor begeleiding om hun leven op orde te krijgen.

STJ wil met deze rapportage aandacht vragen voor de groep gezinnen die niet snel uit zichzelf om hulp zullen vragen en die het vanwege hun beperkingen nooit helemaal op eigen kracht, zonder enige vorm van stut of steun, zullen redden. De gemeente Zwolle zal worden gevraagd de verbeterpunten die geconstateerd zijn op te pakken en STJ over een jaar, zomer 2015, te laten weten op welke manier dit is gebeurd en met welke resultaten. STJ zal te zijner tijd daarvoor contact opnemen met de beleidsafdeling van de gemeente Zwolle.

2 Typering van de aanpak Bijzondere Doelgroepen

2.1 Gezinnen in de aanpak

Organisaties melden gezinnen die voor de aanpak Bijzondere Doelgroepen in aanmerking komen aan omdat zij overlast veroorzaken en/of omdat er sprake is een dreigende huisuitzetting (bijvoorbeeld als gevolg van huurschulden). Daarnaast spelen er problemen op meerdere leefgebieden.

In 2013 kregen ongeveer 80 gezinnen zorg en ondersteuning vanuit de aanpak Bijzondere Doelgroepen.

2.2 Aanmelding

De aanmelding van een gezin voor de aanpak Bijzondere Doelgroepen loopt via één van de bij het gezin betrokken organisaties. Voor deze aanpak melden vooral woningbouwcorporaties gezinnen aan, maar er wordt ook door anderen aangemeld (bijvoorbeeld maatschappelijk Werk of politie).

Voor de aanpak gelden de volgende aanmeldcriteria:

- Er is sprake geweest van eerdere reguliere hulpverlening die niet tot het gewenste resultaat heeft geleid;
- Het gezin veroorzaakt ernstige overlast;
- Er is sprake van dreigende woningontruiming op basis van schuldenproblematiek;
- Er is sprake van multiproblematiek.

2.3 Doel van de aanpak

Bijzondere Doelgroepen beoogt door samenwerking en afstemming te komen tot een gestructureerde en continue aanpak van multiprobleemhuishoudens, om daarmee de overlast structureel terug te dringen dan wel op een acceptabel niveau te brengen. Binnen een termijn van maximaal twee jaar moeten klachten over overlast c.q. de schuldenproblematiek sterk verminderd, of zelfs geheel verdwenen zijn. De laatste jaren worden – naast overlastproblemen – ook de sociale problemen van het gezin opgepakt vanuit Bijzondere Doelgroepen.

2.4 Regie

De gemeente Zwolle heeft een eigen team Bijzondere Doelgroepen, met vier adviseurs. Deze adviseurs zijn in dienst bij de gemeente. Elke adviseur heeft een eigen aandachtsgebied (nazorg van ex-gedetineerden, Antillianen met multiproblematiek, vervulde huishoudens en multiprobleemgezinnen). De adviseurs kunnen elkaar ondersteunen en zo nodig vervangen.

Wat betreft de aanpak voor de multiprobleemgezinnen geldt het volgende. Per gezin is er een zogenaamde regiegroep. Voor elk gezin nemen aan de regiegroep zowel de ouders, de adviseur Bijzondere Doelgroepen als de betrokken professionals deel. De adviseur Bijzondere Doelgroepen die zich bezighoudt met de multiprobleemgezinnen is voorzitter van alle regiegroepen. De rol van de adviseur Bijzondere Doelgroepen is het bewaken van de voortgang en het faciliteren van de overleggen. De adviseur is geen hulpverlener. De inzet van de adviseur is het voeren van de regie op het vlottrekken dan wel voortzetten van de specifieke casussen waarbij de feitelijke hulpverlening de taak is en blijft van de reguliere samenwerkingspartners. De adviseur bemoeit zich dus niet inhoudelijk met de hulpverleningsplannen, de uitvoering daarvan blijft aan de verschillende professionals.

De adviseur Bijzondere Doelgroepen heeft geen doorzettingsmacht. Doorzettingsmacht wil zeggen dat de regisseur besluiten kan nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners. De adviseur kan wel opschalen naar het management van andere organisaties en eventueel binnen de lijn en indien nodig binnen de lokale driehoek (burgemeester, politie en officier van justitie). Er is bewust gekozen voor opschaling en niet voor doorzettingsmacht³.

2.5 Betrokken partijen

Per gezin nemen aan de regiegroep andere partijen deel. Het zijn namelijk de partijen die betrokken (moeten) zijn om de problematiek binnen het gezin op te lossen of beheersbaar te maken. De adviseur Bijzondere Doelgroepen beschikt over een uitgebreid netwerk van professionals in Zwolle, en is hierdoor goed in staat om de benodigde partijen te benaderen. Aan de regiegroepen nemen (in wisselende samenstellingen) bijvoorbeeld schuldhulpverlening, maatschappelijk werk, politie, woningbouworganisaties, sociale zaken gemeente, Bureau Jeugdzorg, reclassering en GGZ deel.

Over het participeren aan de aanpak Bijzondere Doelgroepen zijn, toen de aanpak zo'n vijftien jaar geleden begon, samenwerkingsafspraken gemaakt. Intussen is het netwerk uitgebreid met nieuwe samenwerkingspartners en heeft de gemeente ook andere en nieuwe samenwerkingsafspraken gemaakt. Deze zijn echter niet opnieuw vastgelegd in een formeel samenwerkingsdocument. De meeste aangesloten partners bij Bijzondere Doelgroepen hebben een subsidierelatie met de gemeente.

2.6 Werkwijze binnen de aanpak

De adviseur Bijzondere Doelgroepen gaat eerst op huisbezoek bij een aangemeld gezin. Tijdens dit huisbezoek legt de adviseur uit hoe binnen de aanpak wordt gewerkt.

De eerste bijeenkomst van de regiegroep is zonder het gezin. Daar wordt geïnventariseerd wat iedereen (al) doet in het gezin en gekeken of de neuzen dezelfde kant op staan. De uitkomst van deze eerste regiegroep wordt teruggekoppeld aan de cliënt. Bij de volgende regiegroepen is het gezin aanwezig. In de regel komt de regiegroep één keer per zes weken bij elkaar, maar als het nodig is wordt de regiegroep vaker bijeen geroepen. Het gezin kan de adviseur Bijzondere Doelgroepen zelf benaderen en als het gezin dat wil kunnen er ook gesprekken met de adviseur plaatsvinden buiten de hulpverlening om.

In de regiegroep bespreken de adviseur, de professionals en het gezin overstijgend met elkaar aan welke doelen/leefgebieden zij werken. Zij delen de belangrijkste zaken op deze leefgebieden met elkaar en op basis hiervan maken zij nieuwe afspraken. Als de zorg en ondersteuning niet goed loopt, dan heeft de adviseur Bijzondere Doelgroepen de mogelijkheid te interveniëren door op te schalen naar het management van de professionals die de zorg en ondersteuning leveren.

Op het moment dat er rust is en de hulpverleners goed samenwerken, stopt de regiegroep. Soms is de regiegroep jaren bezig met een gezin. Het komt ook voor dat de regiegroep afsluit, maar er na enige tijd weer een verzoek komt om de regiegroep op te starten. Dat gebeurt dan ook. Het komt ook voor dat een gezin zelf nog niet toe is aan het beëindigen van de regiegroep en om nog een bijeenkomst vraagt.

Voor de aanpak Bijzondere Doelgroepen is een methodiek beschreven die zoveel mogelijk wordt gevolgd, maar elk gezin is anders. Vanuit die gedachte levert de regiegroep altijd maatwerk.

³ Memo doorzettingsmacht, gemeente Zwolle 17 december 2013.

3 Wat gaat goed?

3.1 Gezin betrokken bij aanpak problematiek

Voor het welslagen van de aanpak is het belangrijk dat het gezin zelf actief wordt betrokken bij het in kaart brengen van de problemen, het bepalen van de doelen en de benodigde zorg en ondersteuning voor het gezin. Verder is van belang dat met het gezin gekeken wordt naar wat de gezinsleden zelf kunnen doen om de problemen op te lossen en beheersbaar te maken. Op die manier ontstaat er draagvlak voor de gekozen aanpak bij het gezin en wordt het gezin in zijn eigen kracht gezet.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'Gezin centraal' in het toetsingskader.

STJ heeft in de praktijk gezien dat de regiegroepen de kern vormen van de aanpak Bijzondere Doelgroepen. Alle betrokken hulpverleners rondom het gezin en de adviseur Bijzondere Doelgroepen maken deel uit van de regiegroep van een gezin. Behalve bij de eerste bijeenkomst zijn de ouders van het gezin bij elke regiegroep aanwezig. De eerste afspraak van de regiegroep vindt altijd zonder de ouders plaats. Daar inventariseren de professionals en de adviseur wat iedereen (al) doet in het gezin en welke visie betrokkenen hebben op wat nodig is voor het gezin. De uitkomst van deze eerste regiegroep wordt teruggekoppeld aan (de ouders van) het gezin.

De ouders wonen de volgende bijeenkomsten van de regiegroep altijd bij. Zo is de aanpak transparant en praten de adviseur en de professionals niet over, maar met de ouders over de problemen die spelen en welke oplossingen er mogelijk zijn. Het gezin is betrokken bij alle stappen die alle betrokkenen nemen. De ouders zijn aanwezig in de regiegroepen waarin de koers wordt bepaald en er afspraken worden gemaakt over wat de ouders en de betrokken hulpverleners aan acties ondernemen.

Ouders: De problemen van mijn gezin werden in de regiegroep besproken in aanwezigheid van alle partijen. Ik was daar altijd bij aanwezig. Ik vond het belangrijk om in de regiegroep aanwezig te zijn. Ik wil niet dat er over mij gepraat wordt maar met mij.

Ouders: Ik heb mijn eigen wensen kunnen inbrengen. Zo is er geregeld dat ik wat extra boodschappengeld heb gekregen en is er voor een schoonmaak betaald.

De regiegroep doet een beroep op de ouders om zelf ook een aandeel te hebben in het oplossen van hun problemen. Tijdens de regiegroep maken de adviseur en de professionals hiertoe afspraken met de ouders. Ook wordt geïnvesteerd in het aanleren van vaardigheden (bijvoorbeeld opvoedvaardigheden, huishoudelijke vaardigheden en vaardigheden om de administratie op orde te brengen). Voor de problemen die het gezin (nog) niet zelf kan oplossen zet de regiegroep hulp in.

Omdat de gezinnen die in de aanpak Bijzondere Doelgroepen zitten met forse, hardnekkige problemen kampen, is het soms ook nodig om (in eerste instantie) niet uit te gaan van de eigen kracht van het gezin, maar om de regie in elk geval tijdelijk over te nemen. In dat verband nemen de professionals in de regiegroep ook wel beslissingen die tegen de wens van de ouders in zijn. Dit gebeurt op een transparante manier voor de ouders, zij weten welke beslissingen de adviseur en de professionals nemen.

Wat betreft het betrekken van de ouders bij de regiegroepen is STJ dus overwegend positief. Wel zijn er twee punten van aandacht. Het eerste punt is de weerstand die bij ouders kan ontstaan over het feit dat professionals eerst bijeen zijn gekomen zonder de ouders.

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: In eerste instantie verliep het contact tussen de ouders en mij moeizaam. Dit kwam doordat er voorafgaand aan de regiegroep al overleg had plaatsgevonden tussen verschillende professionals onderling, zonder de ouders erbij. Er was hierdoor boosheid bij de ouders, omdat er achter hun rug om over hen gesproken was.

Het tweede punt is de belasting voor de ouders die een bijeenkomst met alle hulpverleners met zich meebrengt, zeker als het om grote aantallen gaat, naast het hierboven beschreven positieve effect op de hulpverlening en op het commitment van ouders. Een ouder met een verstandelijke beperking is om die reden afgehaakt. Het was voor de ouder moeilijk om op het niveau van de hulpverleners mee te praten. Eén van de ouders vindt het vervelend dat het accent vaak op de dingen ligt die niet goed gaan.

Ouders: Wat ik jammer vind van de bijeenkomsten van de regiegroep is dat de aanwezigen altijd bijna alleen het negatieve steeds weer vertellen. Ze zouden meer het positieve moeten benoemen, dat geeft een beter gevoel. Niet dat het negatieve niet gezegd mag worden, maar het zou prettiger zijn als het omgedraaid werd. Wat ik ook moeilijk vond was om in de regiegroep zelf alles uit te leggen, daar aan tafel waar iedereen bij elkaar zat.

Conclusie

De gezinnen zijn betrokken bij het oplossen of beheersbaar maken van hun problemen in de aanpak Bijzondere Doelgroepen. Dat komt doordat de ouders altijd aanwezig zijn bij de regiegroepen. Zo spreken de adviseur en de professionals niet over, maar met het gezin. Indien nodig neemt de regiegroep de regie van de ouders (tijdelijk) over, door keuzes te maken over de hulpverlening voor het gezin en welke doelen daarbij horen.

3.2 Outreachende en actiegerichte aanpak

Het is van belang dat de aanpak direct start nadat een gezin hiervoor is aangemeld en dat op een outreachende manier gedaan wordt wat nodig is om de gezinnen ertoe te bewegen om de benodigde zorg en ondersteuning te laten accepteren.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'Toeleiding' en 'De aanpak' in het toetsingskader.

Na de aanmelding van de gezinnen voor de aanpak Bijzondere Doelgroepen roept de adviseur binnen een paar weken een eerste regiegroep bijeen. Voordat de regiegroep bijeenkomt, heeft de adviseur Bijzondere Doelgroepen al één of meer huisbezoeken aan het gezin gebracht.

De werkwijze binnen de regiegroep is vervolgens actiegericht. Bij elke bijeenkomst van de regiegroep bekijken de adviseur en de professionals met het gezin wat er op dat moment speelt, zetten zij lijnen uit en maken zij afspraken. Telkens stelt de regiegroep nieuwe doelen voor de meest prangende problemen die op dat moment in beeld komen.

Hoewel de gezinnen zorgmijndend zijn en niet direct open staan voor zorg en ondersteuning, slagen de betrokken hulpverleners er toch in om de ouders 'mee' te krijgen. Dit gebeurt door een outreachende benadering, bijvoorbeeld door (onverwachte) huisbezoeken als een gezin op andere manieren niet te bereiken is. Maar de regiegroepen schuwen ook dwang- en drangmaatregelen niet bij het meekrijgen van de gezinnen. De regiegroep zet dwang en drang in om een doorbraak te forceren, of omdat de veiligheid van de kinderen in het geding is. Zo hebben de regiegroepen in alle onderzochte gezinnen kindbeschermingsmaatregelen ingezet. In één van de gezinnen is er bewust voor gekozen om de huisuitzetting door te laten gaan, om zo een doorbraak te forceren en de ouders tot medewerking te dwingen.

De adviseur Bijzondere Doelgroepen en de professionals laveren tussen een verleidende en een verplichtende aanpak.

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: Het is een zorgmijndend gezin. Dat betekende dat het gezin niet zomaar de rol van de regiegroep en hulpverleners accepteerde. Dat ging stap voor stap. De methodiek is dan om te laten zien dat de regiegroep zaken kan regelen. Laten zien dat je iets voor ze kan betekenen. Dat helpt om deze gezinnen mee te krijgen. In dit geval lukte het meekrijgen van het gezin pas nadat de AMK melding was gedaan.

Conclusie

De adviseur Bijzondere Doelgroepen slaagt er met de professionals rondom het gezin in om de ouders zorg en ondersteuning te laten accepteren. De regiegroep verleidt ouders hiertoe (bijvoorbeeld met het regelen van financiële ondersteuning), maar waar nodig zet de regiegroep ook dwang- en drangmaatregelen in om de medewerking van ouders te forceren. De regiegroep gaat direct aan de slag met het oplossen of beheersbaar maken van de meest acute problemen zoals dreigende huisuitzetting.

3.3 Maatwerk

De duur van de aanpak moet zo lang zijn als nodig is om de problemen van een gezin op te lossen of beheersbaar te maken. Ook na het afsluiten van de aanpak is het voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid belangrijk dat de vinger aan de pols wordt gehouden om te voorkomen dat problemen ontstaan of opnieuw escaleren.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'Continu' in het toetsingskader.

De aanpak Bijzondere Doelgroepen kan zolang duren als de regiegroep nodig acht voor het gezin. In de onderzochte casussen is de regiegroep van Bijzondere Doelgroepen zo'n vier tot vijf jaar betrokken geweest. Ook als de aanpak in eerste instantie wordt afgesloten blijkt het mogelijk om de regiegroep snel weer op te starten.

Als de regiegroep haar bemoeienis definitief beëindigt, regelen de adviseur en de professionals in de praktijk dat er hulp in het gezin blijft. Voor de professionals rondom de gezinnen is helder dat zij met gezinnen te maken hebben die gedurende langere tijd, of misschien zelfs wel altijd, een vorm van stut en steun nodig hebben.

Professional: Uiteindelijk zijn alle partijen die nodig waren in staat geweest te doen wat noodzakelijk was om de problemen in goede banen te leiden. Dit heeft geleid tot een redelijk stabiele situatie op dit moment, waarbij zeker nog niet alle problemen verholpen zijn. Er wordt nu al aandacht besteed aan problemen die zich in de toekomst zullen voordoen, als de kinderen ouder worden.

Binnen de aanpak Bijzondere Doelgroepen nemen telkens die professionals aan de regiegroep deel die nodig zijn voor de aanpak van de problemen die op dat moment in het gezin spelen. Van de regiegroepen van de onderzochte gezinnen maakten (in wisselende samenstellingen) professionals op de volgende terreinen deel uit: werk en inkomen, schuldhulpverlening, woningbouwvereniging, maatschappelijk werk, maatschappelijke opvang, GGZ, jeugdzorg (met name BJZ, organisaties voor jeugd- en opvoedhulp ontbreken in de regiegroep), onderwijs, JGZ, veiligheid (politie) en reclassering. Als de bijdrage van een professional niet meer nodig is dan verdwijnt hij of zij uit de regiegroep.

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: Bij aanvang van de aanpak Bijzondere Doelgroepen waren nog niet veel partijen betrokken bij het gezin. Gaandeweg het traject bleken er veel meer problemen te spelen en zijn er meer hulpverleners betrokken. Deze problemen werden langzaam zichtbaar en opgepakt binnen de regiegroep en waar nodig werden organisaties erbij gehaald.

De adviseur Bijzondere Doelgroepen speelt een heel belangrijke rol in het realiseren van maatwerk. STJ heeft gezien dat de adviseur over een groot netwerk beschikt in Zwolle, waardoor zij er relatief makkelijk in slaagt om de benodigde partijen rond de tafel te krijgen voor een overleg over een gezin. Natuurlijk is het behalve positief ook kwetsbaar dat de goede kwaliteit van het netwerk in belangrijke mate afhankelijk is van de adviseur Bijzondere Doelgroepen.

Conclusie

De aanpak duurt zo lang als nodig is en de regiegroep regelt ook de nazorg. De regiegroep blijft bij het gezin betrokken totdat er geen regie meer nodig is op de hulpverlening binnen het gezin. Ook na het afsluiten van de aanpak blijft de benodigde hulp in het gezin om te voorkomen dat nieuwe problemen escaleren.

4 Wat kan beter?

4.1 De regiegroep maakt geen probleemanalyse

Een probleemanalyse zorgt ervoor dat goed in kaart wordt gebracht met welke problemen een gezin te kampen heeft en welke oorzaken eventueel aan deze problemen ten grondslag liggen. De probleemanalyse vormt de basis voor het bepalen van de juiste aanpak van de problemen in een gezin.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'De aanpak' in het toetsingskader.

De gezinnen die in aanmerking komen voor de aanpak Bijzondere Doelgroepen zijn doorgaans zorgmijdend. Zij leggen daarom niet direct al hun problemen op tafel als zij in de aanpak komen. De problemen waarmee het gezin kampt komen vaak pas gedurende het traject boven water. Hierdoor is het niet mogelijk om direct bij aanvang een volledige probleemanalyse te maken. In hoofdstuk 3 is al beschreven dat de regiegroep ervoor kiest om telkens de problemen aan te pakken die op dat moment het meest prangend zijn. Per regiegroep wordt besproken welke problemen er op dat moment bekend zijn en spelen. Deze worden ook vastgelegd in een verslag dat van iedere regiegroepvergadering wordt gemaakt.

Het positieve van deze actiegerichte aanpak heeft ook een keerzijde. Door de meest acute problemen, vaak een dreigende huisuitzetting als gevolg van schulden, prioriteit te geven kunnen belangrijke – oorzakelijke – problemen blijven liggen of pas aan bod komen als ook die problemen zodanig geëscaleerd zijn dat ze acuut zijn geworden. In alle drie de casussen heeft de regiegroep de aanpak in eerste instantie een keer in een vroeg stadium afgesloten en toch weer gestart omdat er sprake bleek te zijn van forse problemen die tot dat moment buiten beeld waren gebleven.

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: Er waren zorgen over het gezin, maar betrokken instanties kregen er geen vat op. Ze hebben toen gevraagd of ik mee wilde gaan op huisbezoek om adviezen te geven. Dat is toen gebeurd en de zaak is afgesloten. Vervolgens kwam het gezin al snel weer in beeld omdat er sprake was van ernstige overlast en vervuiling.

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: In dit gezin waren de problemen uiteindelijk veel groter dan gedacht. Ouders hebben hier in eerste instantie geen openheid over gegeven. Doordat het steeds slechter ging in het gezin, werden de andere problemen langzaam zichtbaar voor de hulpverleners. Dat is ook wel te begrijpen; het gaat hier om beschadigde mensen die alle zorg proberen te vermijden.

Bij de onderzochte casussen ligt de focus bij aanvang op huisvestingsproblemen (huurachterstand, overlast, vervuiling) en geldproblemen. Dat is ook goed te verklaren vanuit het ontstaan van de aanpak vanwege de overlastproblematiek en vanuit de doelen die voor de aanpak zijn gesteld op beleidsniveau. De doelen van de gemeente zijn:

- het voorkomen van huisuitzettingen;
- het terugdringen van de overlast;
- aanpassing van het woongedrag;
- het voorkomen van oplopende schuldenproblematiek.

Ook de aanmeldcriteria (ernstige overlast, dreigende woningontzuiming op basis van schuldenproblematiek en multiproblematiek) maken dat hier in elk geval in eerste instantie de focus op ligt. Een goede reden om juist bij deze problemen te beginnen is dat ouders niet toe zijn aan het aanpakken van andere problemen als de basisbehoeften (een huis, voldoende geld om te kunnen eten en leven) niet geregeld zijn.

Het risico van deze prioritering is echter dat de focus van de regiegroep in de onderzochte casussen niet direct bij aanvang op de veiligheid van de kinderen komt te liggen. Er is bij de start van de aanpak

wel aandacht voor de kinderen, maar de regiegroep brengt niet structureel in kaart wat de moeilijke situatie en de problematiek van ouders betekent voor de kinderen in de gezinnen (is de situatie voldoende veilig?) en wat er nodig is voor de kinderen om zich veilig te kunnen ontwikkelen. STJ vindt het, gezien de zwaarte van de problematiek van de gezinnen, essentieel dat het welzijn en de veiligheid van de kinderen in de gezinnen (ook) de eerste prioriteit heeft, en dat betrokkenheid van jeugdzorg/jeugdhulp geen discussie zou moeten zijn. Een probleemanalyse waarbij alle leefgebieden gestructureerd aan de orde komen, kan helpen om de focus waar nodig direct op de veiligheid van de kinderen te leggen.

In de praktijk heeft STJ in een casus gezien dat er eerst geen aandacht was voor de risico's voor het kind, en dat er – mede als gevolg van visieverschillen – pas na twee jaar hulp voor het kind werd ingezet. Het kind werd toen onmiddellijk uit huis geplaatst. Er kwamen toen al lange tijd hulpverleners bij het gezin over de vloer en de psychiatrische en verslavingsproblematiek van ouders waren bekend.

Conclusie

De regiegroep maakt bij aanvang geen probleemanalyse waarbij alle leefgebieden systematisch worden langsgelopen. Hierdoor kunnen belangrijke – oorzakelijke – problemen blijven liggen, of komen deze pas aan bod als ook die problemen zodanig geëscaleerd zijn dat ze acuut zijn geworden. Een voorbeeld hiervan is een verstandelijke beperking, psychiatrische- of verslavingsproblematiek van ouders.

Als gevolg van de focus op de volwassenenproblematiek bij de aanvang van de hulpverlening bestaat het risico dat de focus pas later in de aanpak op de veiligheid van de kinderen komt te liggen.

4.2 Geen sprake van 1G1P1R

Het maken van en het werken volgens een gezamenlijk plan per gezin draagt ertoe bij dat de professionals en het gezin bij het bieden van de zorg en ondersteuning dezelfde doelen voor ogen hebben. Het gezin, de regisseur en de professionals bepalen binnen het gezinsplan samen het te bewandelen pad. Het is de bedoeling dat in het plan is afgesproken wat het gezin gaat doen, wat de professionals doen en wanneer zij dit doen. Dit draagt ertoe bij dat de hulp en ondersteuning aan een gezin wordt geprioriteerd en in samenhang wordt geboden, zonder dat problemen buiten beeld raken.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'De aanpak' en 'Samenwerking' in het toetsingskader.

De regiegroep maakt geen plan waarin de bestaande problemen worden gekoppeld aan doelen en acties. Ook als gedurende de aanpak een vollediger beeld ontstaat van de problemen in het gezin, stelt de regiegroep geen plan op basis van dit 'totaalplaatje' op. De individuele professionals die bij het gezin betrokken zijn hebben meestal wel zelf een plan gemaakt voor de hulp die zij vanuit hun eigen organisatie aan het gezin bieden. De adviseur Bijzondere Doelgroepen bemoeit zich niet inhoudelijk met die hulpverleningsplannen, de uitvoering daarvan blijft aan de verschillende professionals.

Professional: Ik ben maar een klein schakeltje in het geheel. Doelen waaraan gewerkt wordt vanuit de regiegroep zijn het trainen van het gezin naar een zekere mate van zelfredzaamheid en het herstellen van ontstane schade. Verder is het uitgangspunt voor de ondersteuning die ik het gezin bied mijn eigen plan.

Professional: Ik heb niet ervaren dat er één plan was voor het gezin. Iedere betrokken partij had een eigen plan. Iemand hield bijvoorbeeld bij of de financiën op orde waren, een ander ging over de dagbesteding van en hulp aan vader, ieder deed zijn eigen deel. Tijdens het overleg werd wel besproken wat er geregeld moest worden en werden afspraken gemaakt wie wat op zich zou nemen. Niet altijd was duidelijk wat het uiteindelijke doel was.

Opmerkelijk is dat op beleidsniveau zowel de gemeente als de netwerkpartners stellen dat er gewerkt wordt met een gezinsplan, terwijl STJ dit op casusniveau niet heeft teruggezien. Wel zijn er verslagen van de regiegroepen met daarin doelen en afspraken.

De adviseur vanuit de aanpak Bijzondere Doelgroepen is bij alle betrokkenen bekend en de gezinnen en de professionals waarderen de adviseur.

Professional: De adviseur Bijzondere Doelgroepen bracht structuur aan tijdens de regiegroepen en hield de doelen voor ogen. Het praktische deel en de beslissingen die genomen moesten worden gingen in overleg met de betrokken professionals.

Wel bestaat er onder de betrokken professionals bij een gezin soms verwarring over de rol en bevoegdheid van deze adviseur Bijzondere Doelgroepen, met name in casussen waarin ook een gezinsvoogd betrokken is. Illustratief is de volgende opmerking van een professional:

Professional: Het is mij niet duidelijk of de adviseur Bijzondere Doelgroepen de uiteindelijke beslissingen nam. De gezinsvoogd had bijvoorbeeld ook beslissingsbevoegdheid. De adviseur Bijzondere Doelgroepen zorgde er wel voor dat iedereen zich aan de afspraken hield die tijdens de regiegroep werden gemaakt.

In één van de casussen weten de ouders zelfs twee jaar na de start van de aanpak nog niet welke hulpverlener ze met welke vragen moeten benaderen. Uiteindelijk komt er duidelijkheid, maar hebben de ouders nog met vier aanspreekpunten te maken binnen de regiegroep (één voor wonen, één voor de kinderen, één voor financiën en één voor de overige vragen). Ook voor de professionals rondom de gezinnen is de taakverdeling niet altijd duidelijk.

Conclusie

De regiegroep stelt geen gezinsplan op waarin de doelen van de verschillende professionals op elkaar zijn afgestemd. Voor de professionals en voor het gezin bestaat onduidelijkheid over de vraag wie de regisseur is, met name als er ook een gezinsvoogd bij het gezin betrokken is.

4.3 Beperkte aandacht voor het sociale netwerk

Gezinnen met geringe sociale redzaamheid zullen altijd, in meer of mindere mate, zorg en ondersteuning nodig hebben om te voorkomen dat problemen opnieuw de kop op steken en onbeheersbaar worden. Het sociale netwerk van een gezin kan helpen bij het leveren van de benodigde stut en steun. Het gezin raakt in zijn eigen kracht als het niet hoeft aan te kloppen bij professionele instanties maar hun leven met behulp van familie en vrienden op orde krijgen en houden.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'Gezin centraal' in het toetsingskader.

In de onderzochte casussen heeft de regiegroep het sociale netwerk van de gezinnen niet in kaart gebracht. De inzet van interventies die de eigen kracht van het gezin bevorderen door het inzetten van het sociale netwerk, hebben geen vaste plek gekregen in de aanpak. In alle onderzochte casussen geldt dat de ondersteuning van de gezinnen vanuit het sociale netwerk beter vorm had kunnen krijgen als de regiegroep bij aanvang meer aandacht had besteed aan het in kaart brengen ervan.

Eén keer heeft de gezinsvoogd namelijk een Eigen Kracht Conferentie (EKC) ingezet (buiten de regiegroep om). Eén keer vond een EKC plaats na het afsluiten van de aanpak. Opvallend bij deze tweede casus is dat de regiegroep veronderstelde dat een sociaal netwerk rondom het gezin ontbrak. Maar bij de EKC die plaatsvond na het afsluiten van de bemoeienis vanuit Bijzondere Doelgroepen bleek dat er wel degelijk familie en kennissen waren die een rol konden spelen voor het gezin.

Incidenteel speelt het sociale netwerk in de praktijk wel een rol bij de ondersteuning van het gezin gedurende de aanpak. In één casus wordt het kind na de uithuisplaatsing bijvoorbeeld opgevangen binnen het sociale netwerk. In een andere casus gaat het gezin uit zichzelf aan de slag met het leggen van contacten in de buurt nadat het is verhuisd. De adviseur Bijzondere Doelgroepen geeft bij één gezin het belang aan van het hebben van een sociaal netwerk:

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: Ik heb aan de ouders verteld dat het belangrijk was om mensen om zich heen te verzamelen voor de nodige ondersteuning. Familieleden vervulden hier een rol in op verzoek van vader.

Conclusie

De regiegroep brengt het sociale netwerk niet structureel in kaart. Ook heeft STJ in de onderzochte casussen niet teruggezien dat wordt nagegaan wat het sociale netwerk voor het gezin kan betekenen voor de zorg en ondersteuning aan het gezin. Ook het opbouwen van een (positief) sociaal netwerk maakt geen deel uit van de aanpak.

4.4 Geen doorzettingsmacht, geen opschaling bij stagnatie

Het is belangrijk dat de regisseur zodanige bevoegdheden heeft en deze ook gebruikt, dat eventuele stagnaties in de zorg en ondersteuning worden opgeheven. Voorwaarde voor het werken met 1G1P1R is dat de regisseur daadwerkelijk de verantwoordelijkheid kan dragen voor de uitvoering van het gezinsplan. Hiertoe moet de regisseur kunnen beschikken over doorzettingsmacht en, indien hij zijn verantwoordelijkheid niet kan waarmaken, over de mogelijkheid om op te schalen.

Doorzettingsmacht wil zeggen dat een regisseur besluiten kan nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners, zonder hiervoor eerst te hoeven opschalen naar een andere persoon (wat vertraging kan betekenen).

Zie voor de gehanteerde criteria en normen de thema's 'De aanpak' en 'Samenwerking' in het toetsingskader.

De adviseur Bijzondere Doelgroepen heeft binnen de aanpak geen doorzettingsmacht naar professionals van andere organisaties (zie 2.4). Dit is een bewuste keuze van de gemeente. Gezien de zwaarte van de problematiek van de gezinnen in de aanpak Bijzonder Doelgroepen vindt STJ het belangrijk dat een regisseur over doorzettingsmacht beschikt om direct zelf te kunnen handelen als de benodigde zorg niet meteen beschikbaar is of wordt geleverd. Bij het bieden van zorg en ondersteuning aan gezinnen met geringe sociale redzaamheid is tijd namelijk een belangrijke factor. Als een gezin bereid is om zorg en ondersteuning te accepteren, moet de juiste hulp ook zonder vertraging in te zetten zijn. Zo niet, dan ontstaat risico dat het gezin (opnieuw) afhaakt. De regisseur heeft onder andere doorzettingsmacht nodig om zonder vertraging de juiste zorg en ondersteuning voor het gezin te kunnen organiseren.

Een voorbeeld van doorzettingsmacht is dat de regisseur kan besluiten de hulp die niet effectief is in een gezin stop te zetten, of stagnatie in de zorg als gevolg van visieverschillen tussen netwerkpartners te doorbreken. De adviseur Bijzondere Doelgroepen beschikt niet over deze mogelijkheid. De adviseur heeft wel de mogelijkheid om bij stagnatie van de zorg en ondersteuning op te schalen naar het management van de betreffende organisatie, maar dit betekent in de praktijk vertraging.

Het komt in de praktijk voor dat de benodigde zorg en ondersteuning stagneert, bijvoorbeeld doordat de kwaliteit van de door een professional geboden zorg en ondersteuning ontoereikend is.

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: De hulpverlening sloeg niet aan. Daar heb ik toen ook wel gesprekken over gehad, maar ik kwam er niet doorheen. Volgens het gezin deed de hulpverleningsorganisatie het niet goed en vice versa. In deze casus zat niet iedereen automatisch op één lijn. Ik vind dat er fouten zijn gemaakt. Als hulpverleners eigen/tegenstelde visies hebben, dan trekt de cliënt aan het kortste eind.

In een andere casus was er sprake van een visieverschil over wat nodig is voor de veiligheid van een kind in het gezin. Eén van de professionals en de regiegroep vond het nodig dat er hulp werd ingezet in verband met de veiligheid van het kind, terwijl de partij die dit zou moeten inzetten dit anders inschatte (zie ook 4.1).

rofessional: Ik heb gedurende anderhalf jaar geprobeerd te overtuigen van de ernstige situatie die er binnen dit gezin speelde. Ik kreeg geen gehoor. Toen de instelling uiteindelijk instapte was de situatie dermate ernstig dat het kind uit huis geplaatst is.

Conclusie

Binnen de aanpak Bijzondere Doelgroepen is de doorzettingsmacht (bewust) niet geregeld. De mogelijkheid die er is om op te schalen heeft de adviseur Bijzondere Doelgroepen binnen de onderzochte casussen niet benut.

4.5 Geen lerende aanpak, geen evaluatie

De evaluatie van de geboden zorg en ondersteuning aan een gezin is nodig om vast te stellen of de beoogde doelen van het gezin bereikt zijn en wat er nog nodig is om de problematiek van het gezin beheersbaar te houden. Daarnaast is een evaluatie belangrijk om de geleerde lessen toe te kunnen passen in nieuwe trajecten.

Zie voor de gehanteerde criteria en normen het thema 'De aanpak' in het toetsingskader.

De adviseur en de professionals kijken met het gezin terug naar de geboden zorg en ondersteuning vanuit Bijzondere Doelgroepen bij het afsluiten van de aanpak, maar het betreft geen formele evaluatie van de bereikte resultaten voor en door het gezin. Op die manier wordt geen leereffect bereikt vanuit de regiegroep. De adviseur Bijzondere Doelgroepen zegt over het evalueren:

Adviseur Bijzondere Doelgroepen: Aan het eind is wel teruggekeken, maar niet formeel. Meer van: waar stonden we toen we begonnen en waar staan we nu? Bij de laatste regiegroep wordt in tien zinnen opgetekend waarom de regiegroep is afgesloten.

Opvallend is dat partijen ook op beleidsniveau niet stelselmatig terugkijken naar de effecten en eventuele verbeterpunten van de aanpak. In 2011 is er wel een adviesrapport gemaakt over het team Bijzondere Doelgroepen, waarin is terug te lezen hoe de aanpak functioneert. Dit is echter niet hetzelfde als een evaluatie op regelmatige basis. Een evaluatie is ook voor de gemeente van belang in verband met de inkoop van zorg en het al dan niet verlengen van contracten met organisaties die zorg en ondersteuning bieden.

Conclusie

Noch op casusniveau, noch op beleidsniveau vindt regelmatig een evaluatie van de aanpak plaats. Dit belemmert de mate waarin de gemeente Zwolle en haar netwerkpartners kunnen leren van eerdere ervaringen.

5 Algemene conclusie en aanbevelingen

5.1 Algemene conclusie

De gemeente Zwolle en haar netwerkpartners hebben goed scherp dat gezinnen in de aanpak Bijzondere Doelgroepen langdurig stut en steun nodig hebben en dat zij hierbij soms ook tegen de wens van het gezin in maatregelen moeten nemen om te voorkomen dat een gezin verder afglijdt. STJ vindt het verder positief dat Bijzondere Doelgroepen een outreachende, actiegerichte aanpak is voor gezinnen met geringe sociale redzaamheid. Het gezin is betrokken bij de aanpak van hun eigen problemen en per gezin wordt maatwerk geleverd. Per gezin nemen alle betrokken hulpverleners aan de regiegroep deel. Ook is er aandacht voor nazorg aan de gezinnen als de bemoeienis vanuit Bijzondere Doelgroepen wordt afgesloten.

De actiegerichte werkwijze heeft echter ook een keerzijde. Door direct aan de slag te gaan met het oplossen van de problemen maakt de regiegroep vooraf geen grondige probleemanalyse en blijft onderliggende problematiek onderbelicht. Doordat de problemen op het gebied van wonen en financiën prioriteit krijgen, bestaat het risico dat de focus pas in tweede instantie op de veiligheid van de kinderen komt te liggen.

Verder valt op dat er binnen de aanpak in de praktijk geen sprake blijkt van één plan per gezin, waarin de verschillende professionals hun doelen op elkaar afstemmen. Met name als er naast de adviseur vanuit de aanpak Bijzondere Doelgroepen ook een gezinsvoogd bij een gezin betrokken is, bestaat er bij betrokken professionals en gezinnen onduidelijkheid over rollen en verantwoordelijkheden. De adviseur Bijzondere Doelgroepen beschikt niet over doorzettingsmacht, waardoor de adviseur geen besluiten kan nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners.

De uitdaging ligt er voor de gemeente Zwolle en haar netwerkpartners in om het goede van de aanpak Bijzondere Doelgroepen te behouden en de verbeterpunten op te pakken. Dit ongeacht de wijze waarop de gemeente Zwolle de zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid na de transitie van de jeugdzorg uiteindelijk belegt.

5.2 Aanbevelingen

Het is belangrijk dat deze groep kwetsbare gezinnen tijdig de juiste zorg en ondersteuning krijgt. Om dit te realiseren adviseert STJ dat de gemeente Zwolle samen met haar netwerkpartners de aanpak Bijzondere Doelgroepen op de volgende punten aanscherpt:

- **Maak een probleemanalyse in de eerste fase van de aanpak.** STJ beveelt aan meer aandacht te besteden aan de probleemanalyse bij aanvang van een regiegroep. STJ realiseert zich dat het met deze zorgmijdende gezinnen niet altijd mogelijk is om – zeker bij aanvang – zicht te krijgen op het ‘totale plaatje’ van het gezin. Toch is er meer mogelijk om de (onderliggende) problematiek eerder in kaart te brengen. Bijvoorbeeld door tijdens de regiegroepen stelselmatig aandacht te hebben voor alle leefgebieden (wonen, werk en inkomen, opgroeien en opvoeden, (psychische) gezondheid en onderwijs) en bij het maken van de probleemanalyse de benodigde expertise te betrekken. In andere gemeenten heeft STJ hier positieve voorbeelden van gezien. Het belang van een kwalitatief goede probleemanalyse ligt ook in het feit dat de regiegroep hiermee bestaande problemen kan koppelen aan onderliggende oorzaken, waardoor zij de oplossingen duurzamer en passender kan kiezen.
- **Beoordeel bij aanvang de veiligheid van de kinderen in het gezin.** STJ beveelt aan ervoor te zorgen dat er bij aanvang direct zicht is op wat de kinderen nodig hebben. STJ vindt het belangrijk dat de regiegroep de veiligheid van de kinderen in het gezin van meet af aan goed in de gaten houdt. Systematische aandacht voor alle leefgebieden (met de benodigde expertise) kan er toe bijdragen dat de regiegroep eerder zorg en ondersteuning voor de kinderen regelt in een vrijwillig kader.

STJ geeft de gemeente Zwolle in overweging om de doelen van de aanpak uit te breiden met doelen die samenhangen met het veilig opgroeien van de kinderen binnen de gezinnen. Dit vereist ook samenwerkingsafspraken met jeugdhulpaanbieders.

- **Stel een gezinsplan op.** STJ vindt het essentieel dat de regiegroepen aandacht besteden aan het opstellen van een gezinsplan. Maak voor elk gezin een gezinsplan, waarin duidelijk is welke professionals bij het gezin zijn betrokken, aan welke gezamenlijke doelen het gezin en de professionals werken en op welke wijze het gezin met de hulpverleners deze doelen bereikt. Maak het plan dynamisch, zodat de regiegroep er doelen aan kan toevoegen en kan aangegeven als een doel bereikt is.
- **Maak afspraken over de verantwoordelijkheid binnen de aanpak.** Met name als er ook een gezinsvoogd betrokken is, is het belangrijk om afspraken te maken over wie de verantwoordelijkheid heeft over de zorg en ondersteuning aan het gezin. Het is verder raadzaam om op beleidsniveau afspraken te maken over de verantwoordelijkheid binnen de regiegroep als er ook een gezinsvoogd betrokken is bij een gezin.
- **Besteed meer aandacht aan het sociale netwerk.** Onderzoek per gezin wat mogelijk is om het sociale netwerk te betrekken bij de zorg en ondersteuning en om indien nodig een sociaal netwerk op te bouwen. Denk hierbij ook aan het inzetten van interventies om het sociale netwerk in te zetten (Familienetwerkberaad, EKC).
- **Regel doorzettingsmacht voor de adviseur Bijzondere Doelgroepen en schaal op waar nodig.** Doorzettingsmacht is belangrijk voor de adviseur om zonder vertraging besluiten te kunnen nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners. Zolang de doorzettingsmacht nog niet is geregeld, of tot onvoldoende resultaat leidt, dient de adviseur Bijzondere Doelgroepen waar nodig op te schalen om zonder verdere vertraging de juiste zorg en ondersteuning voor het gezin te kunnen organiseren en een doorbraak te forceren bij visieverschillen, zeker waar deze leiden tot voortdurende onveiligheid van een kind.
- **Organiseer zowel op casus- als op beleidsniveau regelmatig evaluaties.** Evaluaties helpen om vast te stellen welke effecten de aanpak heeft bereikt bij de gezinnen die zorg en ondersteuning hebben ontvangen. Daarnaast leveren evaluaties verbeterpunten op binnen de aanpak.

6 Impressie leerbijeenkomst 3 juni 2014

Op 3 juni 2014 vond een leerbijeenkomst plaats in Zwolle om de bevindingen van de samenwerkende jeugdinspecties, zoals weergegeven in deze nota, te presenteren. STJ heeft de leerbijeenkomst over de aanpak Bijzondere Doelgroepen op verzoek van de gemeente Zwolle gecombineerd met de leerbijeenkomst over de aanpak Bemoeizorg Jeugd.

Bij de bijeenkomst waren beleidsmedewerkers van de gemeente Zwolle aanwezig en managers en professionals van de volgende organisaties: Bureau Jeugdzorg Overijssel, Creating Balance, De Kern maatschappelijke dienstverlening, GGD IJsselland, Politie IJsselland en de William Schrikker Groep.

6.1 Op hoofdlijnen eensgezindheid over ‘wat gaat goed, wat kan beter’

Voorafgaand aan de presentatie van de uitkomsten van het onderzoek hebben de deelnemers van de leerbijeenkomst zelf aangegeven wat zij positief vonden aan de aanpak Bijzondere Doelgroepen. De deelnemers noemden punten die op hoofdlijnen overeen komen met de punten die STJ in hoofdstuk 3 heeft benoemd.

- Transparantie en laagdrempeligheid tussen professionals en het gezin, korte lijnen en heldere communicatie, de cliënt is betrokken bij het proces (dit komt overeen met 3.1 uit deze nota).
- Gezin in hun waarde laten, geen oordeel uitspreken tenzij regiegroep dit echt nodig acht (dit komt overeen met 3.1 uit deze nota).
- De snelheid waarmee acties worden uitgezet, oplossingsgerichtheid (dit komt overeen met 3.2 uit deze nota).
- Multidisciplinair werken.

De volgende maatregelen dragen volgens de deelnemers aan de leerbijeenkomst bij aan een verdere verbetering van de aanpak:

- Hoewel de deelnemers vinden dat er in de regiegroepen een gezamenlijke koers wordt uitgezet waaraan de meeste partijen zich in de praktijk conformeren, verwachten zij dat het maken van een probleemanalyse en het opstellen van een plan dit verder kan versterken (dit komt overeen met 4.1. en 4.2 in deze nota).
- Eén persoon (aanspreekpunt) waarbij het gezin altijd terecht kan, geen ‘muur van hulpverleners’ (dit komt overeen met 4.2 in deze nota).
- Meer rekening houden met ouders met een verstandelijke beperking, zij begrijpen niet alles wat in de regiegroep gebeurt (dit is ook als punt van aandacht benoemd in 3.1 in deze nota).
- De kwetsbaarheid van de aanpak door de ‘onvervangbaarheid’ van de adviseur Bijzondere Doelgroepen (dit is als punt van aandacht benoemd in 3.3 in deze nota).
- Geen wachtlijsten meer voor zorg en ondersteuning (STJ denkt dat een deel van de oplossing zou kunnen liggen in doorzettingsmacht voor de regisseur, benoemd in 4.4 in deze nota).

6.2 Maar ook visieverschillen

De deelnemers aan de leerbijeenkomst herkenden zich niet direct in het verbeterpunt dat er meer aandacht voor het sociale netwerk gewenst is binnen de aanpak, omdat in de praktijk waar mogelijk familie of vrienden wel een rol spelen in de regiegroepen rondom de gezinnen. STJ stelde samen met de deelnemers vast dat dit nog een extra impuls zou kunnen krijgen door meer gestructureerd, bij de start van een regiegroep, te kijken naar de (on)mogelijkheden van het sociale netwerk. Dit zou onderdeel kunnen zijn van de probleemanalyse.

Een ander punt dat niet meteen werd herkend door de deelnemers van de leerbijeenkomst is de beperkte aandacht voor de kinderen bij aanvang van de regiegroep. STJ verwacht dat – gezien de zwaarte van de problematiek van de gezinnen – altijd direct stevig wordt ingezet op de zorg voor en

de veiligheid van de kinderen. In de praktijk heeft STJ gezien dat er voor de kinderen in de gezinnen niet direct passende hulp is ingezet. Naar het oordeel van STJ is het van belang dat de gemeente Zwolle hierover in gesprek gaat en voor de doelgroep passende afspraken maakt met Bureau Jeugdzorg⁴ en eventueel jeugdhulpaanbieders.

6.3 Vervolg

Tijdens de bijeenkomst is het vervolg geschetst van het STJ-onderzoek. Na vaststelling van deze nota zal de gemeente Zwolle gevraagd worden de verbeterpunten die geconstateerd zijn op te pakken en STJ over een jaar, zomer 2015, te laten weten op welke manier dit is gebeurd en met welke resultaten.

⁴ Na 1 januari 2015 de gecertificeerde instelling.

Bijlage 1: Beoordeling indicatoren toetsingskader zorg en ondersteuning GGSR

Samenwerkend Toezicht Jeugd heeft de aanpak 'Gezinscoaching' getoetst aan de hand van vijf thema's voor verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** de gezinnen worden tijdig bereikt met de aanpak.
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal.
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend.
- **Samenwerking:** er moet een regisseur zijn en goede samenwerking van alle partijen rondom het gezin.
- **Continu:** de aanpak is flexibel, de duur toereikend met indien nodig een vervolg.

Deze thema's zijn verder uitgewerkt in criteria en bijbehorende indicatoren. De onderstaande tabel bevat de bevindingen van STJ per indicator uit het toetsingskader, waarmee STJ beoordeelt of op casusniveau de zorg en ondersteuning aan gezinnen met geringe sociale redzaamheid op toereikende wijze wordt uitgevoerd. Per indicator wordt aangegeven of de zorg en ondersteuning vanuit de aanpak daaraan voldoet (✓) dan wel of er een verbeterpunt is (X).

De indicatoren die in deze bijlage zijn uitgelicht met een kleur (groen of rood) vormen de centrale thema's van hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4.

Toeleiding		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De aanpak wordt op tijd in gang gezet	Het gezin valt onder de definitie GGSR	✓ De juiste gezinnen komen in de aanpak. De onderzochte gezinnen kampen met zware, complexe problemen.
	Het gezin wordt aangemeld voor de aanpak	✓ De gezinnen zijn aangemeld voor de aanpak.
	De aanpak start direct na het moment dat het gezin hiervoor is aangemeld	✓ Kort na de aanmelding van een gezin vindt een huisbezoek plaats van de adviseur Bijzondere Doelgroepen. Vaak zijn er al acties in gang gezet voordat de regiegroep voor het eerst bijeen komt.

Gezin Centraal

Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Het gezin wordt bij elke stap van de aanpak betrokken	De probleemanalyse is met het gezin gemaakt.	✓ De gezinnen zijn door hun aanwezigheid bij de regiegroepen betrokken bij het op tafel krijgen van hun problemen. Het zijn zorgmijdende gezinnen die in de aanpak komen, daarom is het niet mogelijk de problemen bij aanvang in één keer in kaart te brengen. Een echte probleemanalyse wordt niet gemaakt, maar dit is beoordeeld bij het thema Aanpak (eerste indicator over de probleemanalyse).
	De doelen zijn met het gezin bepaald	✓ De doelen voor het gezin worden in de regiegroep bepaald. Doordat de ouders van de gezinnen aanwezig waren bij de regiegroep en mee konden praten over de doelen, zijn zij betrokken geweest bij het bepalen van de doelen.
	De aanpak is met het gezin bepaald	✓ De aanpak wordt bepaald in de regiegroep, waar het gezin bij aanwezig is. Dat wil niet zeggen dat het gezin altijd te spreken is over de gekozen aanpak, er worden ook maatregelen genomen tegen de wens van de gezinnen in. Dit gaat niet achter de rug om van het gezin. Er is sprake van transparantie richting gezin over de maatregelen en de aanpak.
	De evaluatie vindt samen met het gezin plaats	✓ Het gezin is betrokken bij de afronding aan het eind van het traject. Omdat er niet formeel wordt afgesloten is er bij het gezin en bij de netwerkpartners soms onduidelijkheid over de vraag of de aanpak is afgesloten of niet. Een echte evaluatie, waarbij wordt bekeken of de doelen zijn behaald, vindt niet plaats. Dit is beoordeeld bij onder het thema Aanpak (vijfde indicator).
De eigen kracht van het gezin wordt ondersteund en benut	Met het gezin wordt bekeken welke problemen zij zelf kunnen oplossen	✓ De regiegroep geeft opdrachten mee aan de ouders om het gezin in beweging te krijgen. Gezien de aard en ernst van de problematiek is het voor de regiegroep soms nodig om de regie (tijdelijk) over te nemen van het gezin.
	Het gezin wordt geholpen met problemen die zij (nog) niet zelf kunnen oplossen	✓ De gezinnen worden op alle leefgebieden geholpen.
Het sociale netwerk van het gezin wordt benut	Het sociale netwerk van het gezin is in kaart gebracht	✗ Het sociale netwerk wordt niet structureel in kaart gebracht.
	Er is bepaald welke personen in het sociale netwerk een rol kunnen spelen bij de aanpak	✗ Bij de regiegroep is niet bekend welke personen uit het sociale netwerk een rol kunnen spelen voor het gezin. Wat opvalt is dat er twee keer buiten de regiegroep om een eigen kracht conferentie is georganiseerd, waaruit blijkt dat er toch een sociaal netwerk rondom het gezin was.
	Als een (positief) sociaal netwerk ontbreekt, maakt het opbouwen hiervan deel uit van de aanpak	✗ De aanpak Bijzondere Doelgroepen besteedt geen aandacht aan het opbouwen van een positief sociaal netwerk.

Aanpak		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De aanpak is samenhangend	Er is een analyse van de problemen van het gezin en de gezinsleden	X Bijzondere Doelgroepen is een 'handen uit de mouwen' aanpak. De professionals en het gezin gaan direct aan de slag met de problemen die op dat moment spelen. Bij de start wordt niet geïnvesteerd in het op tafel krijgen van alle problemen.
	Er zijn doelen gesteld voor alle problemen	✓ Gaandeweg, naarmate de totale problematiek duidelijk wordt, worden doelen gesteld. Telkens worden in de regiegroep doelen gesteld voor problemen die op dat moment in beeld komen.
	Er is een gezamenlijk plan voor het gezin	X De professionals die deel uitmaken van de regiegroep rondom een gezin werken niet met een gezamenlijk plan. De professionals hebben vaak wel vanuit hun eigen organisatie een plan voor het gezin opgesteld, maar een overkoepelend plan ontbreekt.
	De aanpak heeft betrekking op de problemen van alle gezinsleden en op alle leefgebieden	X Het valt op dat bij de start van de aanpak telkens de focus ligt op problemen rondom huisvesting, overlast en schulden. Er is bij de start weinig focus op de kinderen en wat zij nodig hebben.
	Er vindt een gezamenlijke evaluatie plaats van de resultaten van de aanpak voor het gezin	X Er wordt wel teruggekeken, maar niet formeel.
De aanpak is vasthoudend	De netwerkpartners werken outreachend	✓ Zowel de adviseur Bijzondere Doelgroepen als de professionals werken outreachend. De professionals doen veel om het contact met de zorgmijdende gezinnen tot stand te brengen en in stand te houden.
	Het gezin wordt niet losgelaten	✓ Voor wat betreft het inzetten van dwang en drang als een gezin niet (meer) mee wil werken en dit risico's met zich meebrengt (bijvoorbeeld inzetten kinderschermingsmaatregelen). X Voor wat betreft het 'niet loslaten van een gezin'. In de drie onderzochte casussen wordt de aanpak in eerste instantie afgesloten als de meest prangende problemen op het gebied van huisvesting en financiën lijken te zijn opgelost, waarna onderliggende problematiek opnieuw problemen veroorzaakt.

Samenwerking

Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Eén regisseur	Er is één centrale persoon voor het gezin die de zorg en ondersteuning aan het gezin op elkaar afstemt (de regisseur)	X Met name als er naast de regiegroep ook sprake is van een ondertoezichtstelling, worden zowel de gezinsvoogd als de adviseur bijzondere doelgroepen als regisseur aangewezen door de professionals rondom het gezin. In de praktijk leidt dit tot verwarring, onder andere bij het gezin.
	De regisseur is bij het gezin betrokken voor de gehele duur van de aanpak.	✓ De voorzitter van de regiegroep (de adviseur Bijzondere Doelgroepen) is betrokken bij de gezinnen voor de gehele duur van de aanpak. Dit is een sterk, maar tegelijk ook kwetsbaar punt van de aanpak, omdat de aanpak draait op deze adviseur.
	De netwerkpartners erkennen de rol van de regisseur	X Als er ook een gezinsvoogd betrokken is bij het gezin, dan knellen diens bevoegdheden met die van de adviseur vanuit de aanpak Bijzondere Doelgroepen.
	De regisseur heeft vertrouwen van het gezin	✓ De adviseur Bijzondere Doelgroepen stelt alles in het werk om het vertrouwen van het gezin te winnen. Daarnaast schrikt de adviseur Bijzondere Doelgroepen er niet voor terug om – in het belang van het gezin – impopulaire maatregelen te nemen.
	De regisseur zorgt ervoor dat eventuele stagnaties in de zorg en ondersteuning worden opgeheven (NB: opschalen)	✓ De adviseur Bijzondere Doelgroepen zet de escalatieprocedure niet snel in, terwijl er in de onderzochte casussen wel redenen waren om dat te doen (bijvoorbeeld bij disfunctioneren van een professional binnen de regiegroep).
Benodigde partijen werken mee aan de aanpak	De partijen die relevant zijn, maken deel uit van de aanpak	✓ Er ontbreken bij deze gezinnen geen belangrijke partijen die op basis van de problematiek wel verwacht zou worden. De adviseur Bijzondere Doelgroepen beschikt over een groot netwerk van organisaties waaruit zij kan putten bij het organiseren van de zorg en ondersteuning rondom het gezin. Mogelijk zou dit nog verder kunnen worden uitgebreid met jeugdhulporganisaties.
	De netwerkpartners houden zich aan de gemaakte afspraken voor het gezin	✓ De verwachtingen vanuit de regiegroep zijn voor alle betrokken professionals helder en de afspraken worden doorgaans uitgevoerd. In de casussen komt het wel voor dat één partij onvoldoende gevolg geeft aan de afspraken in de regiegroep.
Toereikende informatie	De beschikbare informatie over het gezin is toereikend om: <ul style="list-style-type: none"> - Een probleemanalyse te maken - Doelen te bepalen - De aanpak te bepalen 	✓ De adviseur Bijzondere Doelgroepen speelt een positieve rol in het uitwisselen van informatie rondom de gezinnen. De adviseur Bijzondere Doelgroepen zorgt voor informatievoorziening rondom de regiegroepen, maar ook tussentijds. Ook alle professionals zijn hier positief over.
	De beschikbare informatie is toereikend om de problemen in samenhang aan te pakken	✓ De professionals delen onderling de informatie die nodig is voor het bieden van de benodigde zorg en ondersteuning. De gezinnen in de aanpak geven – met name bij aanvang – maar mondjesmaat informatie over hun situatie.

Continu

Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De duur van de aanpak is toereikend	De aanpak loopt door totdat de problemen zijn opgelost of beheersbaar zijn	✓ De duur van de aanpak is niet afhankelijk van financiering, maar van de vraag of de problemen zijn opgelost of beheersbaar zijn. Weliswaar is in de onderzochte casussen te vroeg afgesloten, maar opstarten is wel heel snel mogelijk.
De aanpak is flexibel	De regisseur is in staat om de intensiteit van de zorg en de ondersteuning te verminderen of vermeerderen	✗ Het is niet duidelijk of de adviseur Bijzondere Doelgroepen (mede) bepaalt wat de intensiteit van de zorg en ondersteuning moet zijn, of dat dit wordt overgelaten aan de betrokken professionals.
	De regisseur slaagt erin om tijdens de aanpak de benodigde zorg en ondersteuning in te schakelen	✓ Bij de verschillende gezinnen zijn verschillende partijen betrokken die nodig zijn voor het oplossen of beheersbaar maken van de problematiek in het betreffende gezin. Per gezin wordt maatwerk geleverd.
	De inzet van de benodigde zorg en ondersteuning is tijdig	✓ In de onderzochte casussen is niet aangetroffen dat de zorg en ondersteuning aan een gezin stagneert als gevolg van wachtlijsten.
De aanpak krijgt indien nodig een vervolg	De regisseur bekijkt aan het einde van de aanpak wat nog aan zorg en ondersteuning nodig is en regelt dat op maat	✓ De problemen zijn aan het einde van de aanpak beheersbaar met voortzetting van zorg en ondersteuning. Hulp loopt in alle gevallen nog door na beëindiging van de aanpak maar dan vanuit de instellingen zelf. Soms is er na het afsluiten van de aanpak nog een regiefunctie voor de gezinsvoogd weggelegd.

Meer informatie

Samenwerkend Toezicht Jeugd

Postadres

Samenwerkend Toezicht Jeugd

Postbus 19201

3501 DE Utrecht

info@jeugdinspecties.nl

www.jeugdinspecties.nl